

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16. avgusta 2021. godine
Ref.br.:RK 1837/21

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. KI60/21

Podnosilac

Nehale Lila

Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova
Ac. br. 6316/2020 od 26. februara 2021. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Nehale Lila, iz opštine Đakovica (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava rešenje [Ac. br. 6316/2020] od 26. februara 2021. godine Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) u vezi sa rešenjem [PPP. br. 108/2020] od 26. oktobra 2020. godine Osnovnog suda u Đakovici Republike Kosovo (u daljem tekstu: Osnovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim se navodi da su podnositeljki zahteva povređena prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje), kao i članom 13. (Pravo na delotvorni pravni lek) i članom 1. Protokola br. 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Podnositeljka zahteva je takođe tražila uvođenje privremene mere na rešenje [Ac. br. 6316/2020] od 26. februara 2021. godine Apelacionog suda u vezi sa rešenjem [PPP. br. 108/2020] od 26. oktobra 2020. godine Osnovnog suda.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 26. marta 2021. godine, podnositeljka zahteva je preko pošte podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 29. marta 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 2. aprila 2021. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i tražio da popuni zvanični formular za podnošenje zahteva Sudu.
9. Istog dana, kopija zahteva je dostavljena Apelacionom sudu u vezi sa obaveštenjem o osporenom rešenju.
10. Dana 15. juna 2021. godine, Sud je ponovo tražio od podnositeljke zahteva da podnese zvanični formular zahteva, ugovor o kreditu i ugovor o hipoteci sa brojem 184278 od 02. juna 2017. godine.
11. Dana 7. aprila 2021. godine, podnositeljka zahteva je primila prvi dopis Suda, ali nije odgovorila na njegove zahteve.

12. Dana 17. juna 2021. godine, podnositeljka zahteva je primila drugi dopis Suda, ali ponovo nije odgovorila na njegove zahteve.
13. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5, člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani, funkciju predsednice Suda preuzme nakon isteka mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, 26. juna 2021. godine.
14. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije u Ustavnom sudu.
15. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21 od 17. maja 2021. godine, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela funkciju predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
16. Dana 28. jula 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica

17. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnositeljka zahteva, 2. juna 2017. godine, u svojstvu suzajmoprimca sa svojim pokojnim suprugom F.L., potpisala ugovor o kreditu [br. 184278] sa bankarskom institucijom „TEB Sh.A.“ (u daljem tekstu: poverilac). Na osnovu istih dokumenata proizilazi da je dug prema bankarskoj instituciji prebačen na podnositeljku zahteva u svojstvu suzajmoprimca nakon smrti njenog supruga F.L.
18. Dana 12. juna 2020. godine, poverilac je podneo predlog za izvršenje, pozivajući se na ugovor o kreditu [br. 184278] od 2. juna 2017. godine i ugovor o hipoteci.
19. Dana 12. juna 2020. godine, privatni izvršitelj je putem naloga za izvršenje [P. br. 178/20] podneo predlog za izvršenje, tražeći od podnositeljke zahteva, u svojstvu dužnika, da izmiri dug u iznosu od 10.463,93 evra.
20. Dana 17. juna 2020. godine, podnositeljka zahteva je protiv naloga za izvršenje [P. br. 178/20] od 12. juna 2020. godine, podnela prigovor Osnovnom sudu, navodeći pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava. U svom prigovoru, podnositeljka zahteva je navela da je dužnik u ovom slučaju bio njen suprug, F.L., koji je preminuo. Podnositeljka zahteva je tokom ovog postupka takođe navela da je u ovom slučaju došlo do promena okolnosti i da kao rezultat toga treba primeniti klauzulu „*rebus sic stantibus*“ i na kraju tražila da se poništi izvršenje do podele nasledstva.

21. Istog datuma, poverilac je podneo Osnovnom sudu odgovor na prigovor i istakao da „*prigovor dužnika nije zasnovan na bilo kom od stavova 71 [ZIP-a] i kao takav nema pravnu osnovu. Što se tiče navoda dužnika da je zajmoprimac preminuo, to će rezultirati zahtevom za imenovanje privremenog zastupnika u skladu sa odredbama važećih zakona na Kosovu i ne oslobađa zajmoprimca od odgovornosti za vraćanje kredita*”.
22. Osnovni sud je na osnovu zahteva poverioca, imenovao privremenog zastupnika podnositeljku zahteva za njenog pokojnog supruga.
23. Dana 26. oktobra 2020. godine, Osnovni sud je, rešenjem [PPP. br. 108/2020], odbio prigovor podnositeljke zahteva u vezi sa plaćanjem duga u iznosu od 10.463,93 evra. Osnovni sud je svoju odluku zasnovao na članovima 21, 22, 71. i 73. Zakona br. 04/L-139 o izvršnom postupku (u daljem tekstu: ZIP) sa obrazloženjem da (i) dokument na osnovu kojeg je dozvoljeno izvršenje ima izvršni naslov i ima obeležja izvršenja; i (ii) utvrdio je da navodi u prigovoru ne spadaju pod druge uslove člana 71. ZIP-a, koji ako postoje mogu ometati dozvoljeno izvršenje.
24. Protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda, podnositeljka zahteva ulaže žalbu Apelacionom sudu zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, pogrešne primene materijalnog prava i bitne povrede odredaba izvršnog postupka. U svojoj žalbi, podnositeljka zahteva je obrazložila da nije bila ugovorna strana kao zajmoprimac ili kao garant kredita i da se prema članu 85. ZIP-a izuzima od izvršenja gotov novac dužnika koji ima stalni mesečni prihod do mesečnog iznosa koji se prema zakonu izuzima od izvršenja a srazmerno vremenskom roku do naredne isplate.
25. Dana 26. februara 2021. godine, Apelacioni sud je, rešenjem [Ac. br. 6316/2020] u smislu člana 77. i 17. ZIP-a u odnosu na član 209. tačka b) ZPP-a odbio žalbu podnositeljke zahteva, kao neosnovanu.
26. Apelacioni sud je svojim gore navedenim rešenjem obrazložio da rešenje Osnovnog suda nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka, odnosno nije u suprotnosti sa stavovima 1. i 2. člana 182. ZPP-a. Apelacioni sud je, između ostalog, ocenio da je u slučaju podnositeljke zahteva obrađen predlog za izvršenje na osnovu izvršnog dokumenta na osnovu članova 21. i 22. ZIP-a.

Navodi podnosioca

27. U svom zahtevu, podnositeljka navodi da su joj osporenim rešenjem Apelacionog suda povređena prava zagantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 46. [Zaštita Imovine] Ustava, kao i članovima 6 [Pravo na pravično suđenje], 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] i članom 1. [Zaštita imovine] Protokola 1 EKLJP-a.
28. Podnositeljka zahteva ističe: „*Ja nisam uzela kredit, već je kredit uzeo moj sada pokojni suprug [...]. Živim u veoma teškim ekonomskim uslovima. Zašto me je Sud, a da me nije pozvao, imenovao za privremenog zastupnika sada pokojnog [...]? Ne želim da budem privremeni zastupnik pokojnog [...].*”

29. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda da poništi osporeno rešenje Apelacionog suda.

Zahtev za privremenu meru

30. Podnositeljka zahteva izričito traži uvođenje privremene mere protiv osporenog rešenja Apelacionog suda, sa obrazloženjem da se „ne omogući poveriocu da nezakonito ostvari svoj cilj, tako što će nam nezakonito uzeti novac”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
34. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 113.1 i 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

35. Sud dalje razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuju:

Član 47 *[Individualni zahtevi]*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. *[Tačnost podneska]*

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

36. Ocenjujući da li podnositeljka zahteva ispunjava ustavne i zakonske uslove za ocenu ustavnosti njenog zahteva, Sud podseća da su prema članu 113. Ustava pojedinci ovlašćeni da podnesu Sudu navodne povrede osnovnih prava i sloboda od strane „javnog organa“, nakon što su iscrpeli pravna sredstva propisana zakonom. Isti uslov je propisan i u članu 47. Zakona.
37. Osim toga, član 48. Zakona izričito obavezuje podnosioca zahteva da jasno naglase konkretan akt javnog organa koji osporavaju. Isti član takođe obavezuje podnosioca zahteva da jasno naglase koja su prava i slobode za koje navode da su im povređena.
38. S tim u vezi, Sud se poziva na stav 4, člana 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona, koji propisuje:
- “Ukoliko podnesak [...] nije [...] e kompletan, sudija izvestilac o tom informiše stranku i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za [...] dopunu podneska [...]”.*
39. Sud se dalje poziva na pravilo 32 (2) (h) [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika, koje propisuje:
- (2) Podnesak takođe uključuje sledeće:
[...]
(h) Dodatna dokumenta i informacije.
[...]
40. S tim u vezi, Sud se takođe dalje poziva na pravilo 35 (5) [Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka] Poslovnika, koje propisuje:
- “[...]”
(5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak, ukoliko je zahtev ponavljanje prethodnog podneska odlučan od strane Suda, ili ako je podnesak neozbiljan”.
41. Sud podseća da je zahtev podnositeljke primio 26. marta 2021. godine. S obzirom na to da zahtev nije bio kompletiran, 2. aprila 2021. godine, u skladu sa stavom 4, člana 22. (Procesuiranje podnesaka) Zakona i tačkama (f) i (g) stava (2) pravila 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika, Sud je tražio od podnositeljke zahteva da dopuni svoj zahtev, odnosno zvanični formular zahteva u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema prvog dopisa. Sud primećuje da je 7. aprila 2021. godine podnositeljka zahteva primila prvi dopis Suda da dopuni formular, ali nije odgovorila na njegove zahteve. Shodno tome, 15. juna 2021. godine, Sud se ponovo obratio podnositeljki sa zahtevom da podnese zvanični formular zahteva, ugovor o kreditu i ugovor o hipoteci br. 184278 od 2. juna 2017. godine u roku od 10 (deset) dana. Sud primećuje da je 17. juna 2021. godine podnositeljka zahteva primila drugi dopis Suda, ali ponovo nije odgovorila na njegove zahteve.
42. U tom smislu, Sud se poziva na stav (5) pravila 35 Poslovnika, koji propisuje sledeće:

Pravilo 35
(Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka)

[...]

“(5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak,”.

[...]

43. Sud ističe da gore navedeno pravilo Poslovnika omogućava Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku ako je, između ostalog, zahtev podnosioca nepotpun i nejasan, uprkos zahtevima Suda da dopuni i razjasni relevantni zahtev. Sud se dva puta obratio podnositeljki zahteva sa takvim zahtevom, ali bez uspeha.
44. Sud ponavlja da je u okolnostima ovog slučaja, zahtev nepotpun u smislu da se zvanični obrazac Suda nije dopunio potrebnim informacijama i nisu dostavljena prateća dokumenta koje je tražio Sud dopisom od 15. juna 2021. godine.
45. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnositeljke ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje, jer je nepotpun i nejasan, kao što je propisano u stavu (5) pravila 35 Poslovnika.
46. Sud podseća da teret sastavljanja, razjašnjavanja i dopune zahteva pada na podnosioca zahteva, koji imaju direktan interes da se Sud efikasno pozabavi njihovim navodima i tvrdnjama. U slučajevima u kojima podnosioci zahteva ne odgovore na zahteve Suda za pojašnjenje i dopunu zahteva, Sud odbija te zahteve po kratkom postupku (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI48/17, sa podnositeljkom zahteva: *Sladana Radojković-Marinković*, odluka o odbijanju zahteva od 4. decembra 2017. godine, stav 21; i KI74/18, sa podnosiocem zahteva: *Gëzim Murati*, odluka o odbijanju zahteva od 3. decembra 2018. godine, stav 26).
47. Konačno, u skladu sa pravilom 35 (5) Poslovnika, zahtev treba da se odbije po kratkom postupku.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 22, 47 i 48. Zakona i pravilom 35 (5) Poslovnika, 28. jula 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani